

Departamento di
Enseñansa Aruba

ENGELSE TAAL EN LITERATUUR VWO

VAKINFORMATIE LANDSEXAMEN 2026

Directie Onderwijs Aruba
Afdeling examens
Stadionweg 37
Tel: 5283400
Email: landsexamen@ea.aw
Website: www.ea.aw

Departamento di
Enseñansa Aruba

Landsexamen

De vakinformatie wordt samengesteld door de afdeling examens van Directie Onderwijs. De afdeling examens van Directie Onderwijs is verantwoordelijk voor het organiseren en de afname van de landsexamens voortgezet onderwijs. In de vakinformatie wordt het examenprogramma verwerkt. De Minister stelt het examenprogramma vast voor een vak.

Inhoud

1. INLEIDENDE OPMERKINGEN	4
2. EXAMENPROGRAMMA	4
3. CENTRAAL EXAMEN	5
4. COMMISSIE-EXAMENS	5
5. BEREKENING EINDCIJFER	6
BIJLAGE 1 EXAMENSTOF	7
BIJLAGE 2 SCHRIJFVAARDIGHEID	9
BIJLAGE 3 LITERATUURLIJST	10
BIJLAGE 4 PRESENTATIE/GESPREK	11

1. Inleidende opmerkingen

Het landsexamen ENGELSE TAAL EN LITERATUUR VWO bestaat uit een centraal schriftelijk examen en commissie-examens. De commissie-examens en het centraal examen zijn verplichte onderdelen van het landsexamen. De commissie-examens van het vak ENGELSE TAAL EN LITERATUUR VWO bestaat uit drie (3) commissie-examens: twee (2) schriftelijke commissie-examens en één (1) mondeling commissie-examen. In het examenprogramma staat onder anderen vermeld welke delen van de examenstof centraal zullen worden geëxamineerd en welke delen van de examenstof via de commissie-examens getoetst zullen worden.

2. Examenprogramma

In [Bijlage 1](#) staat een beschrijving van de examenstof.

In de onderstaande tabel geeft een 'ja' aan in welk examen de vaardigheden en kennis getoetst kunnen worden.

Tabel 1 verdeling van de vaardigheden en kennis over de verschillende examens

Domein	Subdomein	Centraal examen	DEEL 1 Schriftelijke commissie-examen	DEEL 2 schriftelijke commissie-examen	Mondelinge commissie-examen
A Leesvaardigheid		ja	nee	nee	nee
B Kijk- en luistervaardigheid		nee	nee	nee	ja
C Gespreksvaardigheid	C1 Gesprekken voeren	nee	nee	nee	ja
	C2 Spreken	nee	nee	nee	ja
D Schrijfvaardigheid	D1 Taalvaardigheden	nee	ja	nee	ja
	D2 Strategische vaardigheden	nee	ja	nee	ja
E Literatuur	E1 Literaire ontwikkeling	nee	nee	ja	ja
	E2 Literaire begrippen	nee	nee	ja	ja
	E3 Literatuur-geschiedenis	nee	nee	ja	nee

3. Centraal examen

Het centraal examen toetst leesvaardigheid (zie [Bijlage 1](#)). Je krijgt teksten te lezen waarover je vragen moet beantwoorden. Er zijn meerkeuzevragen en open vragen. Beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van het centraal examen.

Tabel 2 voorschriften voor het centraal examen

Opdracht	Tijdsduur	Toegestane hulpmiddelen	Weging
Lezen van teksten en beantwoorden van vragen	150 minuten	Staat in de rooster van het centraal examen	1

4. Commissie-examens

De volledige examenstof wordt verdeeld in twee (2) schriftelijke commissie-examens en één (1) mondeling commissie examen, zoals aangegeven in het examenprogramma. In [Bijlage 1](#) staat een beschrijving van de examenstof.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van de commissie-examens.

Tabel 3 voorschriften voor de commissie-examens

Commissie-examens	Opdracht	Tijdsduur	Herkansing mogelijk	Deelcijfer	Weging
DEEL 1 Schriftelijke commissie-examen	Schrijven van een beschouwing of betoog	90 minuten	ja	a	0.3
DEEL 2 Schriftelijke commissie-examen	Schriftelijk beantwoorden van vragen over de gelezen werken en poëzieanalyse	150 minuten	nee	b	0.4
Mondelinge commissie examen	Presentatie en gesprek naar aanleiding van een artikel	Vorbereiding/opruiming: 3-5 minuten presentatie : 5-8 minuten <u>gesprek</u> : <u>3-5</u> <u>minuten</u> Totaal : 15 minuten	nee	c	0.3

5. Berekening eindcijfer

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het cijfer voor het commissie-examen.

Het cijfer voor het commissie-examen wordt berekend door elk van de deeltijfers te vermenigvuldigen met de bijbehorende wegingsfactor, de resultaten bij elkaar op te tellen en de uitkomst vervolgens af te ronden op 1 decimaal.

Eindcijfer=

(cijfer centraal examen + cijfer commissie-examen) gedeeld door 2, afgerond op een heel getal.

Bijlage 1 Examenstof

DOMEIN A LEESVARDIGHEID

Bij het lezen van een tekst in het Engels kun je:

- aangeven welke informatie relevant is, gegeven een vaststaande behoefte;
- de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- relaties tussen delen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur.

DOMEIN B LUISTER- EN KIJKVAARDIGHEID

Tijdens een gesprek in het Engels kun je:

- aangeven welke informatie relevant is, gegeven een vaststaande behoefte;
- de hoofdgedachte van een tekst aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de spreker(s);
- anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek;
- aantekeningen maken als strategie om een tekst aan te pakken.

DOMEIN C GESPREKSVAAARDIGHEID

C1 Gesprekken voeren

Tijdens een gesprek in het Engels kun je:

- adequaat reageren in sociale contacten met doeltaalgebruikers;
- informatie vragen en verstrekken;
- uitdrukking geven aan gevoelens;
- zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden;
- strategieën toepassen om een gesprek voortgang te doen vinden.

C2 Spreken (presentatie)

Je kunt mondeling in het Engels:

- verworven informatie adequaat presenteren met het oog op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden.

DOMEIN D SCHRIJFVAARDIGHEID

D1 Taalvaardig-heden

Je kunt schriftelijk in het Engels:

- adequaat reageren in schriftelijke contacten met doeltaalgebruikers;
- informatie vragen en verstrekken;
- verworven informatie adequaat presenteren met het oog op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en uitdrukking geven aan gevoelens en standpunten verwoorden;
- een verslag schrijven. Voor havo: geldt alleen voor Engelse en Turkse taal en literatuur. Voor vwo: geldt niet voor Russische taal en literatuur.

D2 Strategische vaardigheden

- een tekstverwerkingsprogramma een tekst schrijven;
- (elektronisch) naslagmateriaal teksten opstellen.

DOMEIN E LITERATUUR

Je kunt:

- De kandidaat kan beargumenteerd verslag uitbrengen van zijn leeservaringen met ten minste drie literaire werken.
- De kandidaat kan literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren
- De kandidaat kan een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis en de gelezen literaire werken plaatsen in dit historisch perspectief.

E1 Literaire ontwikkeling

Je kunt:

- een gesprek voeren over jouw leeservaringen aan de hand van literaire werken geschreven in het Engels door Engelstalige auteurs (geen vertalingen naar het Engels van anderstalige auteurs).
- uitleggen wat jouw ideeën zijn over een werk en je mening geven.
- vertellen over de auteur, het genre, de inhoud, de personages, de plaats en tijd van handeling, het thema, de titel.
- bij gedichten vertellen over inhoud, rijm, metrum, en beeldspraak.

E2 Literaire begrippen

Je kunt literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten.

E3 Literatuurgeschiedenis

Je kent de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis en kunt de gelezen literaire werken plaatsen in dit historisch perspectief.

Een uitgebreide beschrijving van de examenstof staat in de syllabus op www.examenblad.nl en in de handreiking op www.slo.nl

VEREIST NIVEAU TAALBEHEERSING ENGELS VWO

Domein A leesvaardigheid: 85% B2 en 15% C1

Domein B kijk- en luistervaardigheid: B2

Domein C gespreksvaardigheid: B2

Domein D schrijfvaardigheid: B2

Beschrijving niveaus: Europees Referentie Kader, ERK.nl

Bijlage 2 Schrijfvaardigheid

Op grond van een gegeven casus, die in het Engels gesteld is, schrijf je een zakelijke brief in correct Engels. De lengte dient minimaal 150 woorden te zijn.

Bij de beoordeling wordt o.a. gelet op:

- lengte,
- inhoud,
- grammatica
- toon,
- Stijl
- en netheid.

Tijdens het SE mag je gebruik maken van eigen woordenboek(en). Er geldt geen beperkingen in het aantal woordenboeken en er gelden ook geen beperkingen in de mogelijkheid om een verklarend woordenboek in de thuistaal te gebruiken en/of de thuistaal in een reeks gecombineerd met één andere taal zoals Ne, En, Sp en Pap. Het gebruik van "Prepositional Dictionaries" en een Thesaurus zijn niet toegestaan.

Bijlage 3 Literatuurlijst

De volgende zes(6) boeken, twee(2) korte verhalen en twee(2) gedichten zijn verplicht voor het schriftelijk commissie examen deel 2:

Titel:	Auteur:
Boeken	
1. A brighter sun	Samuel Selvon
1. Great expectations	Charles Dickens
2. Hamlet	William Shakespeare
3. Lord of the flies	William Golding
4. The color purple	Alice Walker
5. Wide Sargasso sea	Jean Rhys
Korte verhalen	
1. East Wind	Julian Barnes
2. The lottery	Shirley Jackson
Gedichten	
1. From Amoretti Sonnet XV	Edmund Spenser
2. I find no peace	Sir Thomas Wyatt

Bijlage 4 Presentatie/gesprek

Het mondelingd commissie-examen begint met jouw posterpresentatie/ PowerPointpresentatie. Je houdt de presentatie in het Engels. Na afloop stelt de examinerator vragen over jouw artikel. De presentatie met eventuele vragen zal maximaal 10 minuten duren (5 tot 8 minuten presenteren en 2 minuten vragen).

Onderwerp

Je bent vrij in de keuze van het onderwerp, maar het onderwerp moet wel een directe relatie hebben met de Engelse taal en cultuur, bijvoorbeeld: Hadrian's Wall, Mount Rushmore, Ayers Rock.. Je dient een recent artikel in tweevoud mee te brengen op de dag van de presentatie. Je mag zelf een recent artikel uit een krant, tijdschrift of website kiezen en dit moet tussen 800 en 1000 woorden bevatten. Let erop dat de diepgang van het onderwerp overeenkomt met vwo-niveau. Het artikel dient voor de presentatie door de examinatoren goedgekeurd te worden. Het artikel dient via e-mailadres: landsexamen.vwo@gmail.com gemaild te worden naar de afdeling examen, waaronder het landsexamen valt. Het uiterlijke inleverdatum hiervoor staat vermeld in het tijdschema landsexamen 2025-2026.

Poster/ PowerPoint

Minimaal A3-formaat. Op de poster staan een titel, illustraties en weinig tekst (maximaal 10 trefwoorden). Je mag ook een PowerPointpresentatie gebruiken.

Presentatie

Je houdt de presentatie aan de hand van de poster/ PowerPoint. Je mag geen aantekeningen gebruiken.

Beoordeling

De presentatie wordt beoordeeld op inhoud, taalgebruik, de beantwoording van eventuele vragen en algemene presentatievaardigheden.